

ANTI-PESTBELEID

Inhoud

Vooraf.....	3
1. Wat is pesten.....	4
2. Regels voor sociale omgang tussen leerlingen.....	6
3. Preventie	7
4. Anti-pestaanpak	9
5. Pestprotocol	10
6. Wie doet wat	11
Bijlage I: Tips voor leerlingen	12
Bijlage II: Informatie over pesten	13
Bijlage III: Voorbeeldcontract Sociale Media	15
Bijlage IV: Stappenplan Leerlingbegeleiding	16

Vooraf

Het Schoter wil een veilige school voor elke leerling zijn. Wij willen onze leerlingen vanuit hun eigenheid begeleiden in hun ontwikkeling tot zelfbewuste en verantwoordelijke jong volwassenen. Een goede sfeer en een veilige leeromgeving zijn daarvoor essentiële randvoorwaarden. Pesten past hier niet bij: het is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school.

Dit pestprotocol heeft als doel dat iedereen zich veilig voelt op Het Schoter. In dit anti-pestbeleid worden regels en afspraken zichtbaar en is te lezen welke stappen wij als school nemen om pesten tegen te gaan.

Dit protocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

- Het voorkomen van pestgedrag (preventief);
- Het tijdig signaleren en onderkennen van pestgedrag;
- Het aanpakken en bespreekbaar maken van pestgedrag;
- De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en het hoofd te bieden.

Een sterk groeiende vorm is digitaal pesten. Ook daarin probeert dit beleid te voorzien, hoewel de ontwikkelingen op dat vlak vaak snel gaan. Dit beleid is dus geen statisch document, maar zal – met de ontwikkelingen in de school en de samenleving – mee veranderen.

Sinds 2013 is er landelijk meer aandacht voor aanpak tegen pesten. Staatssecretaris Dekker en Kinderombudsman Marc Dullaert presenteerden hun *Plan van aanpak tegen pesten op school*. Aanleiding voor dit actieplan was tweërlei. De Kinderombudsman behartigde de belangen van een duizendtal leerlingen die langdurig thuis zitten na pesterijen op school. Maatschappelijke verontwaardiging als gevolg van zelfdodingen van gepeste leerlingen zoals Tim Ribberink en Fleur Bloemen, preste de staatssecretaris van Onderwijs tot actie.

Om te zorgen voor een sociaal veilig klimaat, zet Het Schoter meerdere met elkaar samenhangende interventies, programma's en methoden in op individueel niveau, op klassikaal niveau en op schoolniveau. Ook betreft de school de ouders en de omgeving bij de aanpak. Pesten is een maatschappelijk probleem. Samenwerking van alle betrokkenen is dan ook noodzakelijk. Met dit anti-pestbeleid verwachten wij dat we samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

1. Wat is pesten

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Het is een groepsproces waarbij pesters, gepesten, omstanders of meelopers, volwassen beroepskrachten en ouders betrokken kunnen zijn. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Anderen kijken tegen het sterkere kind op. De pester heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig en is onzeker en bang.¹

Plagen

Plagen is iets anders dan pesten. Bij plagen is er sprake van incidenten en het gebeurt vaak spontaan, duurt kort en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en fysieke schade op.

Vormen van pesten

Het is niet mogelijk een uitputtende lijst van vormen van pesten te geven, omdat er eindeloos veel manieren zijn om andere mensen schade toe te brengen. Veel voorkomende vormen van pesten zijn:

- Buitensluiten
- Schelden, beledigen, belachelijk maken, vernederen
- Discrimineren
- Roddels verspreiden
- Seksueel intimideren
- Bedreigen
- Chanteren, afpersen
- Slaan, schoppen
- Spullen vernielen
- Stalken/achtervolgen

Online en mobiel pesten

Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het online en mobiel pesten, ook wel bekend als digitaal pesten (digipesten) of cyberpesten. Cyberpesten is pesten via de digitale media. Dit zijn social media zoals YouTube, Facebook, Instagram, SnapChat en Whatsapp. Via deze digitale media kunnen jongeren gemakkelijk dreigende berichten versturen, belastende foto's of filmpjes plaatsen of iemand uitschelden. Via de digitale media zijn er oneindig veel mogelijkheden om iemand te pesten. Online pesten kan anoniem zijn en gaat vaak verder op plaatsen waar de gepeste zich veilig voelt, bijvoorbeeld thuis of op school.

Waarom wordt er gepest?

Pesters pesten om verschillende redenen. Zo kunnen zij hun eigen onzekerheid willen overschreeuwen of geloven ze dat de aanval de beste verdediging is. Aandacht, frustratie afreageren en jaloezie zijn andere voorbeelden van motivaties voor pestgedrag. Pestgedrag kan

¹ Definitie Nederlands Jeugdinstituut

ook voortkomen uit een beperking/stoornis of een psychopathologische oorzaak hebben. Zich groot maken door een ander te kleineren of macht uitoefenen kan psychopathologisch zijn.

Pesten wordt op Het Schoter niet getolereerd, welke oorzaak het pestgedrag ook heeft.

Door wetenschappelijk onderzoek weten we steeds meer over pesten. Uit onderzoek van gedragswetenschapper Loes Pouwels van de Radboud Universiteit Nijmegen blijkt dat pesters op de middelbare school populairder zijn dan kinderen die pesten op de basisschool. Een bijzondere uitkomst van het onderzoek is dat leerlingen uit het voortgezet onderwijs negatief oordelen over pesten als het over pesten in het algemeen gaat. Tegelijkertijd wordt pesten juist niet afgekeurd als het gaat om concrete voorbeelden. "Leerlingen praten dat goed door te wijzen op negatieve eigenschappen van het slachtoffer en de pesters keuren ze ook minder af juist omdat die populair zijn", zo stelt Loes Pouwels van de Radboud Universiteit.²

Uit haar onderzoek blijkt dat leerlingen die pestgedrag vertonen door hun klasgenoten worden beloond met populariteit. Scholieren die het daarentegen opnemen voor een slachtoffer blijken lang niet zo populair te zijn. Deze populariteit lijkt een grotere rol te spelen voor middelbare scholieren dan bij kinderen op de basisschool. Volgens Pouwels kan de verklaring hiervan te maken hebben met het groter wordende inzicht van de pubers in de sociale relaties in de klas.

Volgens Beau Oldenburg van de Rijksuniversiteit Groningen bestaan er een aantal misverstanden over pesten. Zo wordt vaak gedacht dat pesters impulsief en onzeker zijn. Hoewel dit in sommige gevallen waar is, met name pesters die ook zelf gepest worden/werden, laat onderzoek zien dat veel pesters juist heel bewust te werk gaan. Toch onderstreept Oldenburg ook dat een van de belangrijkste redenen om te pesten is dat leerlingen een hogere status willen. Pesters worden meestal niet aardig of leuk gevonden, maar zijn wel populair.

² Redactie Nationale Onderwijsgids; 12 januari 2018

2. Regels voor sociale omgang tussen leerlingen

Pedagogisch visie van Het Schoter

De schoolregels zijn gedragen vanuit een eigen ontwikkelde pedagogische visie.

Oog voor jou

Oog voor elkaar

Oog voor een positief...

1. Ik zie en ik hoor jou	1. Wij groeten elkaar en houden de deur voor elkaar open	1. Wij benoemen en belonen positief gedrag
2. Ik heb aandacht voor jou	2. Wij zijn behulpzaam en vriendelijk naar elkaar	2. Wij vieren successen
3. Ik ken jou/ik wil jou kennen	3. Wij helpen elkaar groeien door samen te werken	3. Wij geven elkaar feedback op het proces
4. Ik accepteer jou zoals je bent	4. Wij geven elkaar de ruimte om verschillend te zijn	4. Wij stellen heldere doelen
5. Ik praat met jou i.p.v. over jou	5. Wij zijn betrokken en dragen bij aan een veilige school	5. Wij doen wat we zeggen

Op Het Schoter hebben we de volgende **uitgangspunten**.

Op Het Schoter:

- Helpen bij elkaar
- Groeten wij elkaar
- Luisteren wij naar elkaar
- Vinden wij veiligheid belangrijk
- Accepteren wij elkaar zoals we zijn

SCHOOLREGELS

Het Schoter is een goede, gezellige school waar leerlingen zich veilig voelen en met plezier naartoe gaan en dat willen we natuurlijk graag zo houden. Hieronder staan de belangrijkste spelregels voor het komende schooljaar. Voor meer informatie kun je het leerlingenstatuut nalezen. Het leerlingenstatuut staat op de website www.schoter.nl onder de button 'informatie'.

De basisafspraken op onze school die **altijd** voor **iedereen** gelden zijn:

- Je bent op tijd en je komt je afspraken na;

- Je komt goed voorbereid naar afspraken en in de les: je huiswerk is gemaakt en je schoolspullen zijn in orde. Je houdt je voor school beschikbaar van 08.00 tot 16.30 uur.
- Je hebt respect voor medeleerlingen, medewerkers en de omgeving en je luistert naar elkaar. Je draagt bij aan een veilige schoolomgeving en zorgt voor een prettige schooltijd voor medeleerlingen en medewerkers.

Het Schoter is een “goede buur”. Dat betekent onder andere dat fietsen en brommers alleen in de fietsenstalling van de school geplaatst mogen worden en we houden de omgeving rondom de school brommer- en fietsvrij. Pauzeren doen we op het schoolterrein en we houden dan de stoep voor de school en de toegang tot de school vrij.

We zijn een veilige school. Op Het Schoter tolereren we geen geweld, diefstal, vandalisme, alcohol en drugs. Lees ook het leerlingenstatuut hierover, want bij het overtreden van de regels met betrekking tot genoemde zaken volgen er gepaste maatregelen die verstrekkende gevolgen kunnen hebben.

We zijn een gezonde en sportieve school. De school heeft daarom een gezonde kantine, is rookvrij en we zeggen ‘nee’ tegen alcohol en drugs. We sluiten ons aan bij de slogan NI>< 18:

- er geldt een rookverbod en drugsverbod voor alle leerlingen tijdens alle schoolactiviteiten. Dus ook tijdens excursies, feesten en werkweken en dergelijke;
- Het Schoter profileert zich als een gezonde school en heeft een eigen schoolkantine. Het is niet de bedoeling om in school en op het schoolterrein eetwaar anders dan een gangbare lunch te nuttigen. Zakken snoep, chips, grote pakken koek, pizza’s, literflessen frisdrank en energiedrankjes en dergelijke zijn niet toegestaan.

En verder:

- ➔ Iedereen is op tijd. Te-laet-komen heeft consequenties. Ziek naar huis? Dan haal je een briefje bij de balie in de hal;
- ➔ Bellen, mailen, chatten, appen, sms’en..... dat doe je in de aula of in de hal. Tijdens de lessen maak je alleen gebruik van je mobiel, iPad, smartwatch en overige apparaten met toestemming van je docent. Mobiele telefoons leg je aan het begin van de les in de telefoonbak of je laat het mobieltje in je kluisje;
- ➔ Je jas, pet of muts doe je in je kluisje;
- ➔ Voor het 2de, 4de en 6de uur wachten we met naar boven gaan op de bel;
- ➔ In pauzes ben je welkom in de aula, de hal, de kelder en in de gang op de begane grond;
- ➔ In tussenuren ben je welkom in de aula en in de stiltewerkruimte (005);
- ➔ Eten en drinken doe je in de pauze in de aula, de kelder, in de gang op de begane grond, op de 1^e verdieping of op het plein;
- ➔ In de 1^e en 2^e klas blijf je tot het eind van je schooldag op het schoolterrein.

3. Preventie

In alle leerjaren bespreekt de mentor aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de school en in de klas en hierbij wordt expliciet aandacht besteed aan pesten. Er wordt uitgelegd dat pesten op Het Schoter niet wordt geaccepteerd en dat we een anti-pestprotocol hebben. De mentor legt aan de hand van het anti-apestprotocol uit hoe pesten wordt aangepakt. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of hulp vragen wordt beschouwd.

Eerste weken in de brugklas

In de brugklas staat in de eerste periode het creëren van een sociaal veilig klimaat in de klas centraal. Aan de hand van verschillende methodes leert iedereen elkaar en de school kennen en worden er afspraken gemaakt. Tijdens de mentorlessen wordt hier extra aandacht aan besteed. Mentoren gebruiken hiervoor eigen ontwikkelde leermiddelen.

Mediawijsheid in de brugklas

In de lessen mediawijsheid wordt digitaal pesten behandeld. Leerlingen leren om te gaan met gedrag op social media. Samen met de klas maken ze hier afspraken over. De afspraken worden verwerkt in een contract die iedere leerling ondertekent (zie bijlage III).

Week tegen pesten

Ieder jaar doet Het Schoter mee aan de Week tegen Pesten. Tijdens deze week wordt er aandacht besteed aan het onderwerp pesten. In de mentorlessen behandelen mentoren het onderwerp deze week in de lessen. Ook wordt er een handtekeningenactie opgezet waarbij iedereen zijn of haar handtekening kan zetten tegen pesten.

Accentweken

Op Het Schoter hebben wij accentweken om de positiviteit binnen de school te stimuleren. De accentweken zijn verbonden aan de pijlers van onze Pedagogische visie: 'Oog voor jou', 'Oog voor elkaar' en 'Oog voor een positief leer- en leefklimaat'. Tijdens deze accentweken vinden er verschillende activiteiten plaats voor leerlingen. Dit kan een activiteit zijn voor de individuele leerling of in groepsverband. Een aantal voorbeelden: de leerlingen kunnen stemmen op hun favoriete muziek die vervolgens in de pauzes wordt gedraaid en er worden kerstkaarten geschreven door de leerlingen voor eenzame ouderen in het verzorgingshuis.

Mentorlessen

Op Het Schoter wordt er in de mentorlessen aandacht besteed aan het onderwerp pesten. Dit onderwerp wordt behandeld tijdens de week tegen pesten, aan het begin van het jaar, als pesten voorkomt op school of in de klas en als pesten voorkomt in de omgeving of in het nieuws.

Sociogram

Mentoren maken gebruik van een sociogram. Door middel van een aantal vragen die leerlingen online beantwoorden, worden sociale verbindingen en relaties in de groep zichtbaar. Dit is een instrument voor de mentor om te zien hoe de verhoudingen liggen, wie buiten de groep vallen en waar eventueel extra aandacht/alertheid gevraagd wordt.

Paarse Vrijdag

Het Schoter doet mee aan Paarse Vrijdag. Paarse Vrijdag is een dag waarop scholieren en medewerkers door het dragen van de kleur paars op school hun solidariteit kunnen tonen met homoseksuelen, biseksuelen, lesbiennes en transgenders. Er zijn allerlei kleine en grote activiteiten op de scholen: van het uitdelen van paarse armbandjes tot verkiezing van de best geklede paarse persoon.

Pauzesurveillance

Tijdens de pauzes wordt er gesurveilleerd door meerdere medewerkers van de school. Hiermee waarborgen we het veilige klimaat en stimuleren we de verbinding met elkaar. Surveillanten maken veel positief contact en er is voor leerlingen een aanspreekpunt waar ze hun verhaal kwijt kunnen. Surveillanten bewaken de school- en leefregels en grijpen in waar nodig.

4. Anti-pestaanpak

5-sporen aanpak

Omdat populariteit een belangrijke motor is voor pestgedrag, werken we op Het Schoter met de 5-sporen aanpak. Uit onderzoek van Dan Olweus naar pesten op scholen, blijkt dat bij pestgedrag meer partijen betrokken zijn dan alleen de pester en de gepeste. Er zijn ook omstanders die het pesten laten gebeuren of zelfs stimuleren. Pesten is een groepsproces.

Bob van der Meer, psycholoog en expert sociale veiligheid, heeft het gedachtengoed van Olweus verder uitgewerkt in de 5-sporen aanpak. Deze aanpak is gebaseerd op het idee dat niet alleen de gepeste assertiever moet worden gemaakt en dat de pester straf krijgt. Van alle betrokkene wordt gevraagd om actief pesten te stoppen, ook aan de leerlingen die zwijgend toekijken, de middengroep.

Het Schoter werkt met deze aanpak om elke vorm van pesten direct aan te pakken op vijf sporen:

1. Hulp voor de gepeste;
2. Correctie en hulp voor de pester (en de meelopers);
3. Aandacht voor de sfeer in de groep waar gepest wordt; mobiliseren van de middengroep tussen pester en gepeste;
4. De ouders van de gepeste en de pesters en meelopers betrekken bij de aanpak;
5. Ondersteuning voor personeel om adequaat pesten aan te pakken.

No Blame methode bij 5-sporen aanpak

Om na pest-incidenten te zorgen dat de gepeste leerling zich weer veilig gaat voelen in de groep, zetten we de No Blame-methode in (spoor 3). Deze methode is een oplossingsgerichte methode, ontwikkeld in de jaren 80 in Engeland.

Als de pester gestraft is, is het zaak om te werken aan het vertrouwen en de veiligheid in de groep. We kijken dan naar de toekomst en niet meer naar het verleden. We kijken niet meer naar hoe het probleem eruit ziet, hoe het is ontstaan en wie de dader is. Hierin zit de *No Blame*.

Uitgangspunt is dat de gepeste leerling zich niet fijn/veilig voelt in de groep en dat we daar aan gaan werken. De aanpak vertrouwt op de resources en bekwaamheden van jongeren om goede oplossingen te bedenken tegen pesterijen en deze toe te passen.

Binnen deze aanpak wordt een steungroep gevormd voor de leerling die is gepest. De steungroep bevat 6 leerlingen, waaronder een pester, een meeloper, een vriend(in) van de gepeste en 3 leerlingen die tot nu toe niets met het pestgedrag te maken hadden.

De steungroep steunt de mentor om de sociale veiligheid in de klas te vergroten voor de gepeste leerling.

5. Pestprotocol

Als pesten wordt gesignaleerd, pakken we dit aan in de vorm van onderstaande stappen.

Stap 1

- De mentor is het eerste aanspreekpunt en voert het eerste gesprek met de leerlingen.
- De mentor licht, indien gewenst, de leerlingcoördinator en anti-pestcoördinator in.
- De leerlingcoördinator:
 - geeft de gepeste leerling de ruimte om zijn/haar verhaal te doen
 - confronteert de pester(s) met de schade van zijn/haar daden
 - nodigt de pester(s) uit om de schade te herstellen
 - straft de pester(s) indien nodig, een schorsing behoort tot de mogelijkheden. Na de straf kijken we naar de toekomst en hierin staat de *No Blame*-methode centraal. Dit betekent dat we niet meer met vingers wijzen over daden die zijn geweest, maar ons concentreren op het herstellen van de sociale veiligheid en hierin vooruit kijken
 - informeert ouders van betrokken leerlingen
- De mentor richt zich op het herstellen van de sfeer en veiligheid in de klas. De mentor creëert, indien nodig, samen met de antipestcoördinator een steungroep voor de gepeste leerling(en) middels de *No Blame*-methode.
- De anti-pestcoördinator registreert de gemaakte afspraken in Magister en monitort of het pesten stopt.

De anti-pestcoördinator houdt een dossier bij in Magister in het logboek.

Als het pesten niet stopt, gaat stap 2 van het protocol in werking.

Stap 2

- De leerlingcoördinator en conrector leggen een sanctie op aan de pester(s).
- De leerlingcoördinator kan verplichte begeleiding/hulpverlening inzetten om alsnog tot gedragsverandering te komen.
- De leerlingcoördinator informeert de anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator registreert de afspraken in het LVS (=Leerlingvolgsysteem) van de betrokkenen.

Stap 3

Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, kan de school overgaan tot verwijdering van de pester(s), hierbij volgt Het Schoter het Schorsings- en verwijderingsprotocol van de Dunamare Onderwijsgroep.

NB: *Los van het Pestprotocol van school, is het belangrijk te vermelden dat veiligheidsschendingen door leerlingen van 12 jaar en ouder, zoals bedreiging, mishandeling, vernieling enzovoorts kunnen gezien worden als strafbare feiten. Ouders of andere betrokkenen kunnen aangifte doen van strafbare feiten.*

6. Wie doet wat

Mentor

De mentor is verantwoordelijk voor het welbevinden van de leerling in de klas. De mentor draagt zorg voor een goed klimaat in de klas. Ook organiseert de mentor individuele gesprekken en biedt de mentor een luisterend oor. Een leerling kan altijd bij zijn of haar mentor terecht. Bij eventuele problemen of andere signalen biedt de mentor ondersteuning en begeleiding of verwijst door. Indien de mentor niet aanwezig is kan de leerling altijd terecht bij een docent, leerlingcoördinator, conrector of medewerker van de school.

Docent

De docenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding maken bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

OOP

Het Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) kan pesten signaleren. Zij zijn de ogen en oren tijdens lesvrije momenten binnen een school.

Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator adviseert mentoren als er wordt gepest in hun klas en helpt hen om structuur en systematiek te brengen in de pestaanpak als het boven de pet van de mentor gaat. Daarnaast registreert de anti-pestcoördinator de genomen stappen in de pestaanpak en houdt een vinger aan de pols totdat het pesten echt gestopt is.

Zorgcoördinator en trajectbegeleiders

Als een leerling mentor-overstijgende ondersteuning nodig heeft om goed te kunnen blijven presteren en een diploma te kunnen behalen dat past bij zijn/haar cognitieve capaciteiten, dan kan de mentor een leerling aanmelden voor extra ondersteuning bij de trajectvoorziening. De trajectvoorziening biedt extra leer-en studiebegeleiding en extra ondersteuning op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling. De zorgcoördinator is hierin eerste aanspreekpunt en onderhoudt contacten met externe zorgspecialisten om eventueel door te kunnen verwijzen als de zorg school-overstijgend is (zie bijlage IV voor het stappenplan Leerlingbegeleiding).

Leerlingcoördinator

De leerlingcoördinator geeft de gepeste leerling de ruimte om zijn/haar verhaal te doen, confronteert de pester(s) met de schade van zijn/haar daden. De leerlingcoördinator nodigt de pester(s) uit om de schade te herstellen en straft de pester(s) indien nodig (een schorsing behoort tot de mogelijkheden). De leerlingcoördinator informeert ouders van betrokken leerlingen.

Schoolleiding

Indien het pestgedrag aanhoudt kan de schoolleiding overgaan tot verwijdering van de pester(s).

Vertrouwenspersonen

Een leerling heeft de mogelijkheid om zich te wenden tot een van de vertrouwenspersonen in de school. Een vertrouwenspersoon is iemand bij wie een leerling met **vertrouwelijke** zaken en **persoonlijke** problemen terecht kan.

De vertrouwenspersonen op Het Schoter zijn M. Hageman (M.Hageman@schoter.nl) en A. de Boer (a.deboer2@schoter.nl).

Bijlage I: Tips voor leerlingen – digitaal pesten

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Kom voor jezelf op, maar ga jezelf niet verdedigen. Zeg dat hij/zij op moet houden en ga niet zelf terugpesten.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst van social media (Facebook, Instagram, Twitter etc.).
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen via internet kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

Wat kun je doen als je digitaal gepest wordt?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, stopt het pesten vaak vanzelf.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om appjes of sms-jes op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op.
- Ga naar je mentor of leerlingcoördinator toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar.

Bijlage II: Informatie over pesten en sites voor hulp

- www.pestweb.nl

Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.

- www.pesten.net

Voor en door slachtoffers. Opggericht door Bob van der Meer.

- www.stoppestenu.nl

Website met informatie, filmpjes en hulpadressen.

- www.gepest-wordsen.nl

Een stappenplan om een oplossing te zoeken voor jouw vraag over pesten. Mogelijkheid om te chatten ma t/m vr 16u – 22u en zat/zon 14u – 22u.

- www.113.nl

Denk je aan zelfmoord of maak je je zorgen om iemand anders, bel of chat anoniem met 113 voor hulp.

- www.kindertelefoon.nl

Met de kindertelefoon kun je anoniem over alles praten.

- www.digibewust.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.

- www.ppsi.nl

PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.

- www.schoolveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

- www.snapjewatjestuurt.nl

Online campagne die je laat nadenken over het online sturen van seksueel getinte berichten.

- www.fier.nl

Chat met Fier is bedoeld voor iedereen die nare ervaringen heeft gehad en zijn/haar ervaringen anoniem wil delen.

- www.vraaghetdepolitie.nl

Jongeren website van de politie. Chat elke dinsdag en donderdag van 19u – 21u.

- www.watchnederland.nl

WATCH Nederland biedt hulp, dag en nacht, 24/7. Heb je een vermoeden van seksuele uitbuiting, druk op de meldknop en WATCH Nederland komt in actie.

Films met als thema pesten

- Bluebird (2004)
- Spijt (2013)

Bureau slachtofferhulp

www.slachtofferhulp.nl , tel: 0900-0101

Bijlage III: Voorbeeldcontract Sociale Media

Haarlem, november 2018

Betreft: contract "Hoe gaan we op Het Schoter om met Social Media?"

Beste leerling,

Tijdens de lessen mediawijsheid hebben we het gehad over de omgangsnormen en omgangsvormen op Social Media. Hierover hebben wij zelf het een en ander bedacht.

In alle klassen waren we het snel eens over wat wel, en wat absoluut niet kan op Social Media. Hieronder staat wat leerlingen zelf aangeven en dat willen wij als contract laten ondertekenen door de leerlingen met hun ouders.

Het is elke leerling duidelijk dat het begrip "Social" in Social Media, ook betekent dat we sociaal met elkaar omgaan. We houden rekening met elkaar en we respecteren elkaar!

Wat kan wel en wat kan niet op Social Media?

Wel?	Niet?
Je uit je altijd respectvol op Social Media.	Het Schoter heeft een actief anti-pest beleid. Pesten is uiteraard niet toegestaan op Social Media!
Je bent vriendelijk naar elkaar. Je spreekt elkaar op een normale manier aan.	Je scheldt niet en maakt geen ruzie. Dus ook niet op Social Media.
Vragen over huiswerk en andere schoolse zaken zijn natuurlijk toegestaan.	Hacken en wachtwoorden van anderen gebruiken/afkijken is niet toegestaan. Ook een "nepaccount" van iemand maken doen we niet.
Grappige filmpjes van mensen die er hun geld mee verdienen doorsturen (bv Vines) mag wel.	Je deelt, verstuurt en maakt geen aanstootgevende foto's en/of filmpjes.
Foto's versturen/delen mét toestemming is toegestaan.	Het versturen van foto's/filmpjes zonder toestemming is niet toegestaan.

**Ik ben het eens met de bovenstaande afspraken en ik beloof ik dat ik me zal houden aan deze afspraken!
Ik heb dit besproken met mijn vader/moeder/verzorger.**

.....
(Naam)

.....
(handtekening ouder)

.....
(Oaar)

Stappenplan Leerlingbegeleiding

